Aan de gemeenteraad

Datum	: 14 september 2021
Zaaknummer	: 603343
Contactpersoon	: Michiel Spanbroek
Telefoonnummer	: 0620603704

Onderwerp: Naar een toekomstbestendig Integraal Huisvestingsplan Voortgezet Onderwijs

Geachte voorzitter en leden,

Zoals u weet hebben wij een start gemaakt met het opstellen van een nieuw Integraal HuisvestingsPlan Voortgezet Onderwijs (IHPVO) en met deze informatiebrief willen wij u informeren over het proces dat wij volgen. Een proces dat wij in nauwe samenwerking met de schoolbesturen uitvoeren en waarvan deze brief een resultante is. Conform onze toezegging (motie 21M09) willen wij voor het eind van dit jaar een raadsvoorstel met betrekking tot het IHPVO voorzien van een dekkingsvoorstel aan u voorleggen. Graag wisselen wij met u van gedachten over dit belangrijke onderwerp (iedereen wil immers goed onderwijs voor zijn of haar kinderen), bijvoorbeeld tijdens een politieke avond.

<u>Algemene situatie en uitgangspunten:</u>

1. In 2009 vond voor het laatst besluitvorming plaats over de integrale huisvestingsplanning voor het voortgezet onderwijs. We stellen voor om vanaf nu te gaan werken met een 'rollend IHPVO' (met een doorkijk van ten minste 20 jaar) waarbij we jaarlijks een uitvoeringsprogramma door u laten vaststellen en indien nodig een herijking. Problemen die we nu hebben zoals rond de financiering van het Lorentz Lyceum en het feit dat er momenteel überhaupt geen budget gereserveerd is voor een IHPVO, kunnen met een dergelijke werkwijze worden voorkomen.
2. Het gegeven dat er momenteel geen budget is gealloceerd voor het IHPVO stelt ons voor een uitdaging. Daarbij zullen we enerzijds moeten kijken naar wat noodzakelijk is voor goed onderwijs maar ook naar wat zinvol is vanuit de gedachte dat scholen een vitaal onderdeel zijn van het bredere Arnhemse ecosysteem. Anderzijds moet worden gekeken naar wat financieel haalbaar is en welke prioriteiten gesteld moeten worden (vanuit de woorden van Herman Tjeenk Willink: “groter denken, kleiner doen”).
3. Vanwege de bestaande huisvestingssituatie van Guido in samenhang met de Arnhem Oost aanpak, is voor deze school in de perspectiefnota al een bedrag voor kapitaallasten opgenomen voor een investering van € 7 miljoen voor nieuwbouw/grootschalige renovatie. Verder zal er daarnaast in de meerjarenbegroting 2022-2025 (behandeling in de raad van november) voor de jaarschijf 2025 een structureel bedrag van €600.000 worden opgenomen ter dekking van kapitaallasten. Dit geeft voor de korte termijn een investeringsruimte van naar schatting €12 miljoen. Hiermee kan een eerste aanzet worden gegeven ter dekking van de kosten van het IHPVO. Het merendeel van de investeringen zal vanaf 2026 plaatsvinden en daarmee

meegenomen moeten worden bij de begroting 2023 - 2026 en de begrotingsjaren daarna. De kapitaallasten vanaf 2026 zullen substantieel hoger zijn.

4. Zowel landelijk als lokaal is er een aantal ontwikkelingen waar we in het nieuwe IHPVO rekening mee willen houden. Tijdens bovengenoemde politieke avond kunnen we hier een toelichting op geven.

Plan van aanpak:

1. Het doel is om een IHPVO op te stellen dat toekomstbestendig is en zoveel mogelijk draagvlak geniet, niet alleen bij scholen en in de raad maar ook bij betrokkenen uit het bredere Arnhemse ecosysteem (economie, cultuur, ruimtelijke ordening, veiligheid, wijken e.d.).
2. Met een gezamenlijke stuurgroep en projectteam met de scholen en met diverse klankbordgroepen willen wij dit proces in goede banen gaan leiden, vanzelfsprekend in nauwe afstemming met u als raad.
3. Afhankelijk van de agendering van de raad zou de (vervolg) planning in grote lijnen als volgt kunnen zijn: (1) proces is gestart mei/juni 2021, (2) in kaart brengen huidige situatie en gewenste situatie juli/september, (3) uitwerken scenario's september/november, (4) conclusies trekken en besluitvorming november/december.

Stand van zaken tot nu toe:

1. Afgelopen juni zijn we met een intern projectteam gestart met de voorbereiding voor een nieuw IHPVO.
2. Vanaf juni/juli hebben we samen met de scholen (Quadraam, COG en Guido) een stuurgroep ingericht die besluitvorming door de raad zal voorbereiden.
3. Inmiddels zijn we bezig de huidige en gewenste situatie in beeld te brengen.
4. En vanaf september/oktober willen we starten met klankbordgroepen. Zo richten we een klankbordgroep op met leerlingen, ouders en management van de diverse scholen. Daarnaast willen we gebruik maken van de MDT 026 klankbordgroep die bestaat uit 20 jongeren die allemaal in Arnhem wonen, op school zitten of hebben gezeten. Zij zetten zich in voor vraagstukken in de stad tijdens hun deelname aan Maatschappelijke diensttijd. Iedere maand komen zij bijeen. Tevens wordt een klankbordgroep ‘Ecosysteem Arnhem’ gevormd met een

brede afspiegeling van verwante betrokkenen bij VO scholen in Arnhem. Denk aan ondernemers, culturele instellingen, wijkbewoners, politie enzovoort..

Inhoudelijk beeld van de situatie, visie/ambitie en uitgangspunten:

1. Situatie. Een aantal van onze leerlingen hebben het geluk dat ze les krijgen in een goed onderhouden of zelfs nieuw schoolgebouw. Er zijn echter te veel leerlingen en leerkrachten die verblijven in een schoolgebouw dat totaal niet past bij onze vooruitlopende beleidsspeerpunten zoals vermeld in de visie op het sociaal domein, het jeugdbeleid of het bieden van gelijke kansen. Bovendien heeft een slecht onderhouden schoolgebouw een negatieve uitstraling in de wijk. Hoe gaan we onze ambities hierin gelijk trekken en wat gaan we hieraan doen?
2. Visie: Goed onderwijs vraagt om uitstekende schoolgebouwen: “Hier wil ik zijn!” Met goede en gezonde scholen kunnen wij in Arnhem flexibel onderwijs bieden zodat jongeren met de juiste structuur hun doelen kunnen behalen. Maar in Arnhem kunnen we meer! Elk schoolgebouw moet uitnodigend zijn voor wijkgerichte doelstellingen en het mogelijk maken voor jongeren om zich te ontwikkelen in een gezonde en veilige onderwijsomgeving. Arnhem wil het onderwijs huisvestingskwaliteit bieden die prestatiebevorderend werkt en waarin kwalitatief goede docenten en gezonde scholieren samen kunnen genieten van goed onderwijs. Onderwijs dat jongeren helpt hun plek te vinden in de maatschappij door zelfontplooiing en samenwerking met anderen. Hiermee stimuleren we ook de kansengelijkheid en versterken we o.a. de Arnhem Oost aanpak en eerder genoemde beleidsthema’s.
3. Ambitie: In Arnhem hebben alle scholen een open karakter en een verbindende positie in de wijk. De ruimtelijke flexibiliteit van de scholen maakt het mogelijk om letterlijk en figuurlijk mee te bewegen met economische en maatschappelijke ontwikkelingen en gebruiksbehoeften. Duurzaam, zorgzaam en weerbaar, dat is waar Arnhem voor staat! “It takes a city to raise a child”!
4. Beleidsuitgangspunten IHPVO:
    a. We willen kwalitatief en kwantitatief goede onderwijshuisvesting bieden.
    b. Bij voorkeur zoveel mogelijk flexibel / multifunctioneel, zodat scholen ook voor andere maatschappelijke functies (en zoveel mogelijk synergetisch) kunnen worden ingezet.
    c. Met een optimale locatiekeuze afhankelijk van het type onderwijs, waarbij overigens ook de directe omgeving van scholen wordt meegenomen in de planning.
    d. Met scholen die bijdragen aan het bredere ecosysteem: een veilig, gezond, groen, levendig en economisch sterk Arnhem, in de wijk en in de stad.
    e. Waarbij we rekening houden met wat we hebben geleerd uit de coronacrisis (zoals dat de ventilatie in de schoolgebouwen op orde is conform wettelijke normen).
    f. Met een financieel-economisch gezonde basis.

Keuzes en dilemma’s:

1. Scope IHP: de scope van het IHP is op dit moment beperkt tot het VO omdat de IHP’s voor PO en (V)SO al eerder zijn gemaakt. Het is echter een logische gedachte om de IHP’s samen te voegen tot een IHP Onderwijs. Hier moeten we nog een keuze over maken. Consequentie is wel dat dit tijd kost, het vraagt om een aanvullend proces en draagvlak in het hele onderwijs.

2. Duurzaamheid: Vanuit het nieuwe bouwbesluit bestaat er de verplichting om nieuwe gebouwen bijna energieneutraal te maken. Een volgende stap kan zijn om volledig energieneutrale gebouwen te realiseren. Dat levert spanning op tussen de extra kosten hiervoor en de duurzaamheidsambities. Voor wat betreft bestaande gebouwen die vooralsnog niet voor nieuwbouw in aanmerking komen, is binnenklimaat een belangrijk thema. Met de SUVIS regeling (met bijdragen vanuit Rijk, gemeente en schoolbesturen) worden er voor een aantal scholen voor voortgezet onderwijs maatregelen genomen om de schoolgebouwen op dat gebied weer up-to-date te krijgen.
3. Doordecentraliseren: vanuit de scholen is hier interesse in. Op zich staan we daar niet afwijzend tegenover al moet gezegd worden dat we vanuit de gemeente wel invloed willen blijven houden omdat schoolgebouwen voor een langere periode worden gebouwd en moeten passen binnen de toekomstige stedelijke infrastructuur. In het verleden is hier ook al eens over gesproken en toen is dit idee afgeketst vanwege financiële consequenties. Komende maanden zullen we hier nog een keer met de scholen over spreken en kijken wat zinvol en haalbaar is.

<u>Afstemming met de raad:</u>

1. Graag willen wij het IHPVO in goed overleg met u opstellen. Een politieke avond begin oktober is wat ons betreft een goede gelegenheid om daar een start mee te maken, door u ambtelijk te informeren over de huidige stand van zaken, visie en aanpak naar de toekomst.
2. In de loop van november willen wij graag een vervolgbijeenkomst met u beleggen om de scenario's en de te maken keuzes met u te bespreken. In december wordt het raadsvoorstel dan aan u voorgelegd.
3. Het proces om te komen tot een nieuw IHPVO en het daarbij opstellen van een dekkingsvoorstel is niet eenvoudig en zal van alle betrokkenen veel inspanning vragen. Onze ambitie is om dit in december 2021 af te ronden. Daarbij moeten we wel realistisch zijn en goed de vinger aan de pols houden. Als het proces dat wij volgen meer tijd kost en als dat nodig is om de kwaliteit en draagvlak te versterken dan gaat wat ons betreft kwaliteit boven tijd.

Tot slot: wij zien er naar uit om met u op dit dossier samen te werken. Wij zijn benieuwd of u zich kunt vinden in de gedachtelijnen zoals hierboven geschetst en of u daar nog zaken aan wilt toevoegen. Graag beantwoorden wij uw vragen bijvoorbeeld tijdens de genoemde politieke avond. De lijnen die wij komende maanden met elkaar uitzetten bepalen in hoge mate de kwaliteit van het Arnhemse voortgezet onderwijs van de toekomst.

Hoogachtend,
het college van burgemeester en wethouders van Arnhem,
de secretaris, de burgemeester,

J.H. de Baas A. Marcouch